

ความนำ

เรื่องราชาธิราชมาจากพงศาวดารมอญ หรือพระราชพงศาวดารรามัญ

เรื่องนี้มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า มหายุทธนาการ แปลว่า การรบอันยิ่งใหญ่

ผู้แต่ง เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ร่วมกับ พระยาอินทอัครราชพระภริมรค์มี

และพระศรีภูมิปริชา

ความมุ่งหมาย เพื่อบำรุงสติปัญญาแก่พระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนาง ข้าราชการ และประชาชน

ลักษณะการแต่ง แต่งเป็นร้อยแก้ว แปลจากภาษามอญ

เรื่องย่อ

กล่าวถึงการทำสงครามระหว่างมอญและพม่า ฝ่ายมอญมีพระยาน้อยหรือพระเจ้าราชาธิราช

เป็นกษัตริย์ครองราชสมบัติอยู่ที่เมืองหงสาวดี ฝ่ายพม่ามีพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องเป็นกษัตริย์

ปรากฏว่าฝ่ายมอญเป็นฝ่ายชนะ เพราะมีอำนาจมีทหารที่มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

จึงทำการยอพระเกียรติพระเจ้าราชาธิราชไปในตัว (กษัตริย์พระองค์นี้ แม้แต่พระเจ้าบุเรงนองกษัตริย์พม่า

ก็ยังให้ความสรรเสริญยกย่องเป็นพิเศษ) ภายหลังที่พระเจ้าราชาธิราชเสด็จสวรรคตแล้ว

ก็มีกษัตริย์มาปกครองอีกหลายพระองค์ องค์สำคัญคือ พระเจ้ามหาปิฎกธรรมาธิบดี กษัตริย์มอญพระองค์นี้ฉลาดมาก

ทรงฉลาดทั้งการรบและการปกครอง พระองค์ได้พระราชธิดาจากพระเจ้าเชียงใหม่มาเป็นอัครมเหสี

ทรงปกครองบ้านเมืองโดยธรรม ประชาชนจึงเป็นสุข มีความร่มเย็นตลอดรัชกาล

ที่มา วรรณกรรมรัตนโกสินทร์ สมัยรัชกาลที่ ๑ ๒ ๓ อุทัย ไชยานนท์